

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน
ตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
PEOPLE'S PARTICIPATION IN MANAGEMENT OF KHLONGCHANAK
SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION,
MUEANG DISTRICTSURATTHANI PROVINCE

ปรีดา ชูเหมือน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช

พระณัฐพงษ์ สิริสุวณโณ (จันทร์โร)

พระณัฐพงษ์ ญาณเมธี (ไกรเทพ)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 3,243 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง 356 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยการหาค่าสถิติ Z-test และ F-test และทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการประเมินผล รองลงมา ได้แก่ด้านการปฏิบัติการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ด้านการรับผลประโยชน์ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คลองฉนวน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของประชาชนที่มีอายุต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนวน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปัญหา พบว่า ด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือประชาชนไม่เห็นความสำคัญในการวางแผนทางการพัฒนาในอนาคต สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาพบว่า ด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจเพื่อนำเสนอความต้องการของหมู่บ้านโดยองค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนวนต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นร่วมคิดร่วมตัดสินใจเพื่อพัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The objectives of this thematic paper were: 1) To study the people's participation in the management of Klongchanark Sub-district Administration Organization, Maung District, Surat Thani province; 2) To compare the partaking of people in the management of Klongchanark Sub - district in terms of their differences of sexes, ages, levels of education, occupations, and 3) To study the problems and some suggestions how solve the problems in the management of Klongchanark Sub – district . The population of this study were the people in Klongchanark totally amounted 3,243 persons and selected as the sampling group with the number of 356 persons by the formula of Taro Yamane. The tool used in data collecting and data analysis by the use of a computer software program . Statistics used in data analysis were : Percentage, Mean, Standard deviation, testing of hypothesis with the statistical value of Z-test and F-test, followed by the method of LSD (Least Significant Difference)

The results of this research found as follows:

1. The people's participation in the management of Klongchanark Sub - district administration Organization as a whole was in the middle level, while considering in each aspect appeared that the following up and evaluating had the highest mean, second to this was the aspect of operation , but the aspect of

benefit taking had the lowest mean, when classified by sexes, ages, levels of education and occupations found that they were in the middle level as a whole.

2. The outcome of comparison in the partaking of the people found that the difference of age had statistically significant difference at .05, but the difference of sex, level of education and occupation had no statistically significant difference at .05 level.

3. The suggestions on the problems and the ways to solve them were as follows: The problem of decision-making was in the highest mean because the people had no awareness of planning in the future. The way to solve this problem could be done by creating the significance and opening the opportunity for the people to partake in the management of the Klongchanak Sub-district Administration Organization as much as it possible.

Keywords: Participation, Sub-District Administration Organization

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐกลาง หรือ ส่วนกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีพื้นที่ และประชากรเป็นของตนเองและประการสำคัญองค์กรดังกล่าวจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม การมอบอำนาจจากส่วนกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงานและร่วมรับบริการสาธารณะต่าง ๆ อย่างไรก็ตามแม้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระในการดำเนินงานแต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง ดังนั้นเพื่อที่จะให้การบริหารงานหรือการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อราษฎรในท้องถิ่น “การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล” จึงเป็นกลไกพื้นฐานที่สำคัญที่จะผลักดันให้บรรลุเป้าหมายตามหลักการได้ ซึ่งในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ประชาชนต้องมีอำนาจในการตัดสินใจอย่างอิสระ มีการจัดสรรอำนาจ มีความเท่าเทียมกันในสังคม มีการรวมปัจจัยทางสังคม มีการคุ้มครองปกป้องสิทธิส่วนบุคคลของประชาชน มีความยืดหยุ่นในโครงสร้างของการทำงานที่ตรวจสอบได้โปร่งใส และความต้องการทรัพยากรของผู้มีส่วนร่วมต้องได้รับการคำนึงถึง (ซวงค์ ฉายะบุตร, 25369)

ปัจจุบันการมีส่วนร่วมของประชาชนได้มีบทบาทสำคัญไว้ในเรื่องของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 10 แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มาตรา 87 รัฐจะต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งจะเห็นได้ว่ารัฐจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุก ๆ ด้าน ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการปกครองส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552) มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และมาตรา 69/1 กำหนดให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดี และให้ค้ำประกันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น

การศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนวน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของผู้วิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการนำผลการวิจัยไปเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชนในเขตตำบลคลองฉนวน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้เป็นองค์กรที่มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพตรงกับความคาดหวังที่ประชาชนต้องการ

ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนวน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาดังกล่าวไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงสนับสนุน ส่งเสริมขีดความสามารถและยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อสร้างความเข้มแข็งของประชาคมและชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่สันติสุขอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนวน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนวน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ต่างกัน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่าง โดยมีเทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

การสุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) สุ่มจากประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยการเปรียบเทียบตามสัดส่วนของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้กลุ่มตัวอย่างจากประชาชนในเขตหมู่บ้านคลองฉนาก จำนวน 9 คน หมู่บ้าน ตากแดด จำนวน 54 คน หมู่บ้านบางหมก จำนวน 53 คน หมู่บ้านสะบ้าย้อย จำนวน 73 คน หมู่บ้านทองหลวง จำนวน 82 คน หมู่บ้านบางกลา จำนวน 58 คน หมู่บ้านศรีวัฒนาตาปี จำนวน 27 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วตั้งคำถามในแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close – ended question) 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยแยกออกเป็น 4 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามแบบไลเคิร์ต (Likert's scale)

ตอนที่ 3 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด (Open – ended) เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่า Z-Test ค่า F Test และเมื่อปรากฏว่าค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธี LSD

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของประชาชนจำนวน 3,243 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใน 4 ด้าน ดังต่อไปนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติราชการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ สถานที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัด สุราษฎร์ธานี จำนวน 7 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 บ้านคลองฉนาก หมู่ที่ 2 บ้านตากแดด หมู่ที่ 3 บ้านบางหมก หมู่ที่ 4 บ้านสะบ้าย้อย หมู่ที่ 5 บ้านทองหลวง หมู่ที่ 6 บ้านบางกลา และหมู่ที่ 8 บ้านศรีวัฒนาตาปี

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” สรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

จำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวนทั้งสิ้น 184 คน คิดเป็นร้อยละ 51.69 และเป็นเพศหญิง จำนวนทั้งสิ้น 172 คน คิดเป็นร้อยละ 48.31 2) จำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่มีอายุ 36-60 ปี จำนวนทั้งสิ้น 158 คน คิดเป็นร้อยละ 44.38 รองลงมาคืออายุ 18-35 ปี จำนวนทั้งสิ้น 142 คน คิดเป็นร้อยละ 39.89 และน้อยที่สุดมีอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 56 คน คิดเป็นร้อยละ 15.73 3) จำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น 239 คน คิดเป็นร้อยละ 67.13 รองลงมาคือระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวนทั้งสิ้น 104 คน คิดเป็นร้อยละ 29.21 และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น 13 คน คิดเป็น ร้อยละ 3.66 4) จำแนกตามอาชีพ ส่วนใหญ่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวนทั้งสิ้น 131 คน คิดเป็นร้อยละ 36.80 รองลงมาคืออาชีพเกษตรกรรวมจำนวนทั้งสิ้น 95 คน คิดเป็นร้อยละ 26.69 และน้อยที่สุดมีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจจำนวนทั้งสิ้น 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.82

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับ

ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติการและด้านการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยรวมทั้ง 4 ด้าน เพศชาย และเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เพศชาย พบว่า ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการตัดสินใจและด้านการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เพศหญิง พบว่า ด้านการด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการปฏิบัติการ และด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อายุ 18–35 ปี อายุ 36 – 60 ปี และ อายุ 61 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อายุ 18–35 ปีพบว่า ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการปฏิบัติการ และด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อายุ 36 – 60 ปี พบว่า ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการปฏิบัติการและด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อายุ 61 ปีขึ้นไป พบว่า ด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการประเมินผล และด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี พบว่า ด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการตัดสินใจ และด้านการด้านการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ระดับการศึกษาปริญญาตรี พบว่า ด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติการ และด้านการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี พบว่า ด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการประเมินผลและด้านการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3.4 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อาชีพเกษตรกร อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย อาชีพรับจ้างและอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อาชีพเกษตรกร พบว่า ด้านการประเมินผล

มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการตัดสินใจและด้านการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย พบว่า ด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการปฏิบัติการ และด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาชีพรับจ้าง พบว่า ด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการประเมินผล และด้านการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พบว่า ด้านการปฏิบัติการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลและด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน ดังนี้

4.1 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของประชาชนที่มีเพศต่างกัน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของประชาชนที่มีอายุต่างกัน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านการประเมินผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของประชาชนที่มีอาชีพต่างกันโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ และด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

1. ด้านการตัดสินใจ ข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือประชาชนไม่เห็นความสำคัญในการวางกรอบแนวทางการพัฒนาในอนาคต รองลงมาคือขาดข้อมูลในการตัดสินใจเลือกปัญหาและความต้องการในการดำเนินงาน และประชาชนไม่มีเวลาในการเสนอปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น มีความถี่น้อยที่สุด

2. ด้านการปฏิบัติการ ข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา รองลงมาคือขาดความรู้ความเข้าใจการเข้าร่วมในกระบวนการการดำเนินงาน และองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ประสานงานกับชาวบ้านมีความถี่น้อยที่สุด

3. ด้านการรับผลประโยชน์ ข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือประชาชนไม่รับรู้การได้ประโยชน์จากการดำเนินงานของท้องถิ่น รองลงมาคือโครงการไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และการให้ความช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยล่าช้าและไม่ทั่วถึงมีความถี่น้อยที่สุด

4. ด้านการประเมินผล ข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน รองลงมาคือประชาชนในพื้นที่ไม่เห็นความสำคัญในการร่วมติดตามและประเมินผล และขาดการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความถูกต้องของการดำเนินงานมีความถี่น้อยที่สุด

แนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. ด้านการตัดสินใจ ข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือองค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนากควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจในการนำเสนอความต้องการของหมู่บ้านเพื่อรับทราบความต้องการของประชาชนในหมู่บ้านได้มากขึ้น รองลงมาคือควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น และควรเพิ่มข้อมูลการตัดสินใจในการวางแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นให้มากขึ้นมีความถี่น้อยที่สุด

2. ด้านการปฏิบัติการ ข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนในกระบวนการดำเนินงานเพื่อเป็นการกระจายหลักการหรือกระบวนการนำความรู้ไปสู่ประชาชนในหมู่บ้านนั้น ๆ ได้มากยิ่งขึ้น รองลงมาคือต้องชี้ให้เห็นความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนา และเพิ่มการประสานงานจากองค์การบริหารส่วนตำบลให้มากขึ้นมีความถี่น้อยที่สุด

3. ด้านการรับผลประโยชน์ ข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานโดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็น

แกนนำในการให้ความรู้และชี้แจงถึงประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันและสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ รองลงมาคือองค์กรบริหารส่วนตำบลคลองฉนากควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นรูปธรรมมากขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจรู้สึกปลอดภัยและได้รับความช่วยเหลืออย่างทันท่วงทีและควรมีการทำประชาคมก่อนการดำเนินโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ มีความถ้อยน้อยที่สุด

4. ด้านการประเมินผล ข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือองค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนากควรกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ รองลงมาคือสร้างความร่วมมือในการติดตามประเมินผลของประชาชนให้มากขึ้นเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์ของคนในหมู่บ้านที่ควรได้รับ และควรแสดงถึงความสำคัญในการร่วมติดตามและประเมินผลให้ประชาชนได้รับทราบมีความถี่น้อยที่สุด

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้วิจัยอภิปราย ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า

ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อภิปรายได้เพราะว่าประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าตนเองไม่มีสิทธิในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนากได้ และองค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนากก็ไม่ได้ประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนากได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิดา ไสยรส ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลชัยวารีอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (รัชนิดา ไสยรส, 2550) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาที่ร้อยตรีทวี วรวิเศษ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง อำเภอกษัตริย์ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โดยรวมประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง (ว่าที่ร้อยตรีทวิ วรวิเศษ, 2551)

ด้านการตัดสินใจ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการตัดสินใจโดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้เพราะว่าการที่ประชาชนได้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจนั้นจะเป็นหลักประกันได้ว่าสิ่งที่ตนได้ร่วมมีส่วนได้ส่วนเสียนั้นจะได้รับการตอบสนองและมีความเป็นไปได้มากขึ้นว่าสิ่งนั้นจะตรงกับความต้องการที่แท้จริงและมั่นใจว่าประชาชนจะได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

ด้านการปฏิบัติการ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการปฏิบัติการโดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้เพราะว่าประชาชนจะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนากด้านการปฏิบัติกรนั้นขึ้นอยู่กับทำให้ความร่วมมือในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการเข้าร่วมประชุมประชาคมตำบลหรือหมู่บ้าน การร่วมกิจกรรมโครงการต่าง ๆ การช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารความก้าวหน้าและการร่วมวิเคราะห์ปัญหาเพื่อนำไปสู่แนวทางการปฏิบัตินั้น ประชาชนยังไม่ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนจิรา สุคำภา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินการในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จอย่างมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง (เจนจิรา สุคำภา, 2547)

ด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการรับผลประโยชน์โดยรวม ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้เพราะว่าประชาชนไม่ได้ใส่ใจในรายละเอียดของการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะประชาชนไม่ได้ต้องการสิ่งตอบแทนใด ๆ เพียงแต่ต้องการให้หมู่บ้านของประชาชนได้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น สามารถทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นซึ่งไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการร่วมรับผลประโยชน์ทางด้านอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุสุมา แสงรักษาวงศ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมใน

การบริหารด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านผลประโยชน์จากการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง (กุสุมา แสงรักษาวงศ์, 2551)

ด้านการประเมินผล พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการประเมินผลซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ก็อธิบายได้เพราะว่าประชาชนมองเห็นว่าการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการเป็นไปอย่างดีแล้วไม่จำเป็นต้องมีการติดตามประเมินผลเพราะผลลัพธ์ที่ได้ประชาชนสามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมแล้วจึงคิดว่าการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นได้บริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักราษ พรหมสถิตย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการติดตามประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง (ศักราษ พรหมสถิตย์, 2552)

สรุป

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐกลาง หรือ ส่วนกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีพื้นที่ และประชากรเป็นของตนเองและประการสำคัญองค์กรดังกล่าวจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม การมอบอำนาจจากส่วนกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ปัจจุบันการมีส่วนร่วมของประชาชนได้มีบทบาทอยู่ทั่วไปในเรื่องของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะเห็นได้ว่ารัฐจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุก ๆ ด้าน ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552) มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และมาตรา 69/1 กำหนดให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น

การศึกษาวินิจฉัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วม

ในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของผู้วิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการนำผลการวิจัยไปเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชนในเขตตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้เป็นองค์กรที่มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการที่ประชาชนต้องการซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการประเมินผล รองลงมา ได้แก่ด้านการปฏิบัติการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ด้านการรับผลประโยชน์ ตามลำดับ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือประชาชนไม่เห็นความสำคัญในการวางแผนทางการพัฒนาในอนาคต สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจเพื่อนำเสนอความต้องการของหมู่บ้านโดยองค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนากต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นร่วมคิดร่วมตัดสินใจเพื่อพัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ดังนั้น หากองค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี นำผลที่ได้จากการศึกษาดังกล่าวนี้ ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง สนับสนุน ส่งเสริมขีดความสามารถและยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อสร้างความเข้มแข็งของประชาคมและชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่สันติสุขอย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรปรับปรุงระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชน โดยการให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการชี้แจงให้

ความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนได้รับทราบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

ด้านการตัดสินใจ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉาก อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการตัดสินใจโดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรปรับปรุงระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชน โดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นของประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีความกล้าในการตัดสินใจและสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลได้

ด้านการปฏิบัติการ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉาก อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการปฏิบัติงานโดยรวมซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรปรับปรุงระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชน โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลควรชี้แจงให้ประชาชนได้รับรู้ในประมาณการและรายละเอียดของโครงการและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ โดยการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติงานด้วย

ด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉาก อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการรับผลประโยชน์โดยรวม ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรปรับปรุงระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชน โดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ทุกครั้งในการเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและสามารถมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ และได้รับผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน

ด้านการประเมินผล พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉาก อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการติดตามและประเมินผลซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรปรับปรุงระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการรับแสดงความคิดเห็นของประชาชนและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีการเสนอแนะปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและมีการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานเปิดเผยให้ประชาชนได้รับทราบสามารถประเมินผลงานได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเป็นตัวแทนของประชาชน เช่นเรื่อง “บทบาทของตัวแทนประชาชนในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชน ตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัด สุราษฎร์ธานี”

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชน เช่นเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี”

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนพัฒนา เช่นเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี”

เอกสารอ้างอิง

กุสุมา แสงรักษาวงศ์. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร: ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลรัตภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา. ใน *สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง*. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

เจนจิรา สุคำภา. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชวงค์ ฉายะบุตร. (25369). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.

รัชนิดา ไสยรส. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวาริอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ว่าที่ร้อยตรีทวี วรรณิเศษ. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด. ใน *สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง*. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

ศักราช พรหมสถิต. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. ใน *รายงานการวิจัย*. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.